

Tasks and functions risk - manager

Tsaava George

Summary

Increased competition, lower rates make banks hold reserves to seek profitability. Managements' probability of losses while keeping profitability at an acceptable level becomes critical. An important role is played by the risk manager, functions and tasks which expands and demand for skilled labor is growing year by year. From the proper tasking risk manager depends on the effectiveness of the risk management system as a whole.

* * * * *

კონკურენციის ზრდა, განაკვეთების შემცირება (სტაბილური საბაზრო ეკონომიკის პირობებში) ბანკებს შემოსავლიანობის შენარჩუნების რეზერვების მოძიებას აიძულებს. შემოსავლიანობის მისაღებ დონეზე შენარჩუნებისას დანაკარგების ალბათობის მართვა მეტად მნიშვნელოვანი ამოცანაა და მასში მნიშვნელოვან როლს რისკ-მენეჯერი ასრულებს. რისკის მართვის ტექნოლოგიის ორგანიზაცია კომერციულ ბანკებში - საკმაოდ ტევადი და ხანგრძლივი პროცესია. რისკ-მენეჯერის ფუნქციები და ამოცანები წლიდან წლამდე ფართოვდება, ხოლო მოთხოვნა კვალიფიციურ სპეციალისტებზე იზრდება. რისკების მართვის სისტემის ეფექტიანობა მთლიანობაში რისკ-მენეჯერის მიერ ამოცანების სწორად დასაზღვა დამოკიდებული.

რისკების თავისთავზე აღება - საბანკო საქმის საფუძველია, ანუ საბანკო ოპერაციების მართვა თავისი არსით თავისთავად რისკების, და, პირველ რიგში, ბანკისათვის შემოსავლის უზრუნველმყოფელი საბანკო პორტფელთან (აქტივების ნაკრებთან) დაკავშირებული რისკების მართვას წარმოადგენს. ბანკებს მხოლოდ მაშინ აქვთ წარმატება, როდესაც მათ მიერ თავისთავზე მიღებული რისკები გონივრულები, კონტროლირებადები და მათი ფინანსური შესაძლებლობებისა და კომპეტენციების ჩარჩოებში იმყოფებიან. საბანკო მენეჯმენტის ძირითად ამოცანას მოგებას, ლიკვიდობასა და რისკს შორის ოპტიმალური თანაფარდობის მოძიება წარმოადგენს. მნიშვნელოვან როლს აღნიშნულ პროცესში რისკ-მენეჯერი ასრულებს.

რისკ-მენეჯერის ამოცანებია:

ა) რისკის მართვის ორგანიზაცია, რომელიც თავისთავში მოიცავს:

- რისკების მართვის ორგანოების განათლებას, მათი კომპეტენციების განსაზღვრას;
- ბანკის ორგანიზაციული სტრუქტურის დამტკიცებას, რისკების მართვასთან მიმართებაში ფუნქციებისა და უფლებამოსილებების განაწილებას;
- რისკების მართვის პოლიტიკის შემუშავებას და დამტკიცებას;
- რისკების მართვის სტრატეგიისა და ტაქტიკის გამომუშავებას;
- შიდა ნორმატიული საბუთების დამუშავებას, რომლებიც თავისთავში რისკების მართვის მკაფიო მეთოდებს მოიცავენ;
- რისკების კონტროლისა და მართვის დამტკიცებული პროცედურების სისწორის, ადექვატურობისა და სისრულის კონტროლი.

ბ) რისკის მართვის ხერხებისა და მეთოდების შემუშავება, რომელიც თავისთავში მოიცავს:

- რისკის ანალიზის მეთოდების შემუშავებას;
- რისკის კონტროლის ხერხებისა და მეთოდების შემუშავებას;
- რისკის სემცირების ხერხებისა და მეთოდების შემუშავებას.

გ) ბანკის საკრედიტო მუშაობის ოპტიმიზაცია-სთან მიმართებაში წინადადებების შემუშავება მინიმალური რისკებით, მათ შორის განუსაზღვრელი სამეურნეო სიტუაციის პირობებში. შემოსავლიანობის გადიდების მიზნით.

2. რისკ-მენეჯერის ძირითადი ფუნქციებია:

ა) საკრედიტო რისკის ანალიზი კრედიტის მიწოდების მომენტისათვის.

რისკ-მენეჯერი, კრედიტის მიწოდების მომენტისათვის რისკის ნეგატიური ფაქტორების გამოვლენისა და მისი შეფასების გზით, რისკების ანალიზს ახორციელებს. რისკის ანალიზი საკრედიტო ქვედანაყოფის, ეკონომიკური უსაფრთხოების სამსახურის და, როგორც წესი, იურიდიული სამსახურის მიერ საკრედიტო დასკვნის მიწოდების შემდეგ ხორციელდება.

რისკის ანალიზის წყაროებს წარმოადგენენ: საკრედიტო განაცხადის განსახილველად მსესხებლის მიერ წარმოდგენილი საბუთები (პირველადი საბუთები); ორგანიზაციის ოფიციალური საიტი; საარბიტრაჟო სასამართლოს საიტი; საკრედიტო ისტორიების საიტი; საგადასახადო ინსპექციის საიტი; ანალიტიკური და სტატისტიკური სააგენტოების საიტები; ინფორმაციების სხვა დანაწილი გარე წყაროები.

რისკ-მენეჯერის დასკვნა უნდა მოიცავდეს აღწერილობით ნაწილს, რომელშიც რისკის ნეგატიური ფაქტორები, რისკის დონის შესახებ დასკვნები და მისი მინიმიზაციის ხერხები (რისკის თავისთავზე აღების შემთხვევაში) იქნება გათვალისწინებული.

საკრედიტო რისკის ანალიზის მაგალითები ცალკე განხილვის საგანია.

ბ) საკრედიტო რისკის ანალიზი საკრედიტო ხელშეკრულების მოქმედების პერიოდში.

კრედიტის რესტრუქტურისაციის (პროლანგაციის, დაფარვის გრაფიკის ცვლილებისა და საკრედიტო დოკუმენტაციის სხვა არსებითი პირობებისა) შემთხვევაში, რისკ-მენეჯერი აფასებს რისკებს და ამზადებს დასკვნას იგივე პრიბციპით, როგორსაც იგი განაცხადის განხილვის მომენტისში რისკების ანალიზისას იყენებდა.

გ) საკრედიტო რისკის კონტროლი.

იმის გათვალისწინებით, რომ დაკრედიტების პერიოდის განმავლობაში რისკები შეიძლება როგორც შიდა, ასევე გარე ფაქტორების ზემოქმედების ქვეშ შეიცვალოს (გაიზარდოს), რისკ-მენეჯერი რისკის მუდმივ კონტროლს ახორციელებს:

- პრობლემური აქტივების თავისდროულად გამოვლენის მიზნით (რისკის ნეგატიური ფაქტორების არსებობისას) მსესხებლის ფინანსური მდგომარეობისა და ფაქტიური საქმიანობის ყოველკვარტალური მონიტორინგის გზით;

- მსესხებლის მიერ საკრედიტო ხელშეკრულების ძირითადი პირობების დაცვაზე (ბანკის საანგარიშსწორებო ამგარიშების მიხედვით მინიმალური ბრუნვების მხარდაჭერა, სავალო დატვირთვის დაცვა და ა. შ.) მუდმივი კონტროლის გზით;

- ბანკის საგირავნო სამსახურისა და (ან) საკრედიტო ქვედანაყოფის მიერ

- რისკის ნეგატიური ფაქტორებისა და არასტანდარტული აქტივების (აქტივების პრობლემური დავალიანების ნიშანთვისებებით) გამოვლენის შემთხვევაში რისკ-მენეჯერს კრედიტის ვადამდე ადრე გამოთხოვის შესახებ გამიაქვს გადაწყვეტილება ან რისკის მინიმისაციის ხერხებს თავაზობს.

დ) რისკების მინიმიზაცია (ნიველირება).

ზემოთმითითებული ფუნქციების განხორციელების პროცესში რისკის ნეგატიური ფაქტორების გამოვლენის შემთხვევაში რისკ-მენეჯერი ზარალამდე მიმყვანი გარემოებების დადგომის ალბათობას შეაფასებს და გამოვლენილი რისკების მინიმიზაციასთან მიმართებაში წინადადებას ამზადებს. ასე, მაგალითად, ფინანსური მდგომარეობის გაუარესებისას შეიძლება მსესხებლის ძირითადი კონტრაგენტების კეთილსაიმედობის დამატებით შემოწმება იქნას შეთავაზებული, ორგანიზაციისაგან არადაამაკმაყოფილებელი ფინანსური მაჩვენებლების მიხედვით ახსნაგანმარტებითი ინფორმაცია იქნეს მოთხოვნილი, მმართველობითი ანგარიშგების ანალიზი იქნას განხორციელებული და ა. შ. მსესხებლის ფინანსური მდგომარეობის შემდგომი გაუარესების მაღალი ალბათობის შემთხვევაში რისკ-მენეჯერმა შეიძლება დამატებითი უზრუნველყოფის ან სხვა ღონისძიებების გაფორმების გზით ბანკის საგირავნო პოზიციის გამაგრება შეთავაზოს.

ე) ღონისძიებების შემუშავება პრობლემურ და ვადაგადაცილებულ დავალიანებასთან მუშაობისას.

პრობლემურ დავალიანების (არასტანდარტული აქტივების) გამოვლენის ან ვადაგადაცილებული დავალიანების წარმოშობის შემთხვევაში რისკ-მენეჯერი შესაბამისი ღონისძიებების გეგმას ამუშავებს.

ვ) კონტროლი სტრუქტურული ქვედანაყოფის მიერ დაკრედიტების შემუშავებული სისტემის სწორად გამოყენებაზე, ნორმატიული საბუთების დაცვაზე (მათ შორის დარეზერვებასთან მიმართებაში) და ბანკის მუშაობის ოპტიმიზაციასთან მიმართებაში წინადადებების ფორმირებაზე.

აღნიშნული კონტროლის განხორციელებისას საჭიროა ყურადღება საკრედიტო ქვედანაყოფის მიერ ბანკის შიდა ნორმატიული საბუთების შემდეგ დარღვევებზე იქნას გამახვილებული:

- სხვა კომერციულ ბანკებში მიმდინარე კრედიტების / მესამე პირებისწინაშე ვალდებულებების არსებობისას საჭიროა მსესხებლისაგან საკრედიტო ხელშეკრულებების / სესხების ხელშეკრულებების ყველა გვერდების კოპიოები ხელმძღვანელისა და მთავარი ბუღალტრის ხელმოწერით იქნას მოთხოვნილი და კომერციული ბანკის / მესამე პირის წინაშე მსესხებლის მიერ ვალდებულებების შესრულების პირობებზე განსაკუთრებული ყურადღების გამახვილებით, დაკრედიტების პირობები დანვრილებით იქნას გაანალიზებული.

- საჭიროა მსესხებლის სანარმოო შესაძლებლობების ანალიზი იქნას განხორციელებული (საკრედიტო ქვედანაყოფების დასკვნებში მკაფიოდ უნდა იქნას განერილი მოწყობილობების ცვეთის ხარისხი და ბოლო ოთხი საანგარიშგებო პერიოდის / კალენდარული წლის სანარმოო პროგრამის შესრულების ანალიზი).

- თუ კი მსესხებელი ანგარიშსწორებებს ბარტერისა და თამასუქების მეშვეობით ახორციელებს (მათ შორის თუ მსესხებლის ანგარიში სახსრების საკომისიოს საფუძველზე გადარიცხვისათვის გამოიყენება), საჭიროა მსესხებლის საერთო შემოსავლებში ასეთი სახის ანგარიშსწორებებიდან შემოსავლები წილი იქნას განსაზღვრული.

- იმ მსესხებლებზე განსაკუთრებული ყურადღების გამახვილებით, საჭიროა ფინანსური მდგომარეობის ცვლილების მოტივირებული პროგნოზი იქნას განხორციელებული უახლოეს პერსპექტივაზე, რომელთა საქმიანობაში ბიზნესის განვითარების არასასურველი ტენდენციები არსებობენ (მიმდინარე ზარალის არსებობა, წარმოების მოცულობის შემცირება და ა. შ.).

- კრედიტების მსესხებლისათვის საბრუნავი სახსრების შესავსებად ტრანშის დადგენით გაცემისას საჭიროა ტრანშის დადგენილი ვადა იქნას დასაბუთებული და ტრანშების დაფარვის ვადები კრედიტის დაფარვის პერიოდზე მოსული ფულადი სახსრების შემოსულობების მოცულობებთან, მომწოდებლებთან და მყიდველებთან დადებული ხელშეკრულებების მიხედვით ანგარიშსწორებების პირობებთან, აგრეთვე დებიტორული და კრედიტორული დავალიანების ბრუნვაობის პერიოდთან იქნას

შესაძლებელი.

საკრედიტო მუშაობის ხარისხის შეფასების შედეგად რისკების შეფასებისმთავარ სპეციალისტს საკრედიტო მუშაობის ოპტიმიზაციასთან მიმართებაში გამოაქვს შემდეგი წინადადებები:

- საჭიროა მსესხებლის მიერ მითითებული ზარალის წარმოშობის მიზეზების ანალიზის განხორციელება და საკუთარი მოტივირებული მოსაზრების ჩამოყალიბება;

- უნდა განხორციელდეს დებიტორებისა და კრედიტორების ფინანსური მდგომარეობის / საქმიანი რეპუტაციის შეფასება;

- ვადაგადაცილებული დებიტორული /კრედიტორული დავალიანების გამოვლენის მიზნით მიზანშეწონილია მსესხებელს საბრუნავ-საღირებულო უწყისი მოეთხოვოს და დებიტორულ /კრედიტორული დავალიანების მოძრაობის ანალიზი განხორციელდეს;

საჭიროა აღინიშნოს, რომ რისკ-მენეჯერების ერთი ნაწილი საკრედიტო ქვედანაყოფის დასკვნებთან მუშაობენ და მხოლოდ მასში მითითებულ ინფორმაციას იყენებენ. მეორე ნაწილი, საკრედიტო ქვედანაყოფის დასკვნასთან ერთად, პირველად საბუთებთან მუშაობას ანიჭებენ უპირატესობას, როგორებიცაა: საბრუნავ-საღირებულო უწყისები, ხელშეკრულებები კონტრაგენტებთან, სადამფუძნო საბუთები და ა. შ. ჩვენი მოსაზრებით, უპირატესობა პირველადი საბუთების გამოყენებას შემდეგი ორი მიზეზის გამო უნდა მიენიჭოს: პირველი მიზეზია - „ენდე, მაგრამ შეამომე“. არ უნდა დაგვავიწყდეს იმის შესახებ, რომ რისკ-მენეჯერისა და საკრედიტო ინსპექტორის ამოცანები განსხვავებულია. მაშინ რიდესაც საკრედიტო ქვედანაყოფს დაკრედიტებასთან მიმართებაში გეგმის შესრულების ამოცანაზე აქვს აქცენტი გაკეთებული, რისკ-მენეჯერი კი - საკრედიტო პორტფელის გაუმჯობესებას ანიჭებს უპირატესობას. მეორე მიზეზია - „ერთი თავი კარგია, ორი კი უკეთესი“. ნებისმიერ შემთხვევაში პირველად საბუთებთან მუშაობა საკრედიტო რისკების ხარისხობრივი და უფრო სიღრმისეული ანალიზისათვის ბევრად მეტ შესაძლებლობებს იძლევა.

3. საკრედიტო პროცესი.

საკრედიტო პროცესის ძირითადი ცნებებია:

- საკრედიტო პროცესი - არის იურიდიულ პირებზე და ინდივიდუალურ მენარმეებზე საკრედიტო მომსახურების მიწოდებაზე განაცხადის განხილვის პროცესი; საკრედიტო ურთიერთობების რეალიზაციის ხერხები და საშუალებები; საკრედიტო მომსახურების მიწოდების წესი და ხელშეკრულების პირობების შესრულების კონტროლი რეგლამენტირდება ბანკის საკრედიტო პოლიტიკის საფუძველზე მისი შიდა დებულებებით.

- საკრედიტო მომსახურება - არის კრედიტების მიწოდება, აკრედიტივების გახსნა, გარანტიებისა და სხვა დანარჩენი საკრედიტო პროდუქტების მიწოდება.

- საკრედიტო დოკუმენტაცია - არის საბ-

უთების კომპლექტი, რომელიც საკრედიტო გარიგების სტრუქტურას შეესაბამება (საკრედიტო ხელშეკრულება, მინდობილობის ხელშეკრულება, ბრუნვაში საქონელის გიროს, მოწყობილობის ან სხვა სახის ქონების / ქონებრივი უფლებების ხელშეკრულება), ასევე გარიგების სათანადო გაფორმებისათვის საჭირო სხვა საბუთები.

- დამკრედიტებელი ქვედანაყოფი - არის ბანკის (ფილიალის) ქვედანაყოფი, რომელიც საკრედიტო მომსახურების მიწოდების საკითხებს, ასევე საკრედიტო დოკუმენტაციის გაფორმებას განიხილავს.

- მსესხებელი - არის იურიდიული პირი ან ინდივიდუალური მენარმე, რომელმაც საკრედიტო მომსახურების მიწოდებაზე განაცხადი შეიტანა ან რიმლისთვისაც საკრედიტო მომსახურება არის მიწოდებული.

- დაკრედიტების ლიმიტი - არის საკრედიტო კომიტეტის გადანყვეტილებით საკრედიტო პროდუქტებზე ერთ მსესხებელზე ან ურთიერთ დაკავშირებული მსესხებლების ჯგუფზე დადგენილი რისკის ლიმიტი (კრედიტების მაქსიმალური თანხა). დადგენილი ვადის განმავლობაში ყველა საკრედიტო პროდუქტების (საკრედიტო კომიტეტის გადანყვეტილებაში მითითებული) მიხედვით ერთ მსესხებელზე ან ურთიერთ დაკავშირებული მსესხებლების ჯგუფზე ერთდროული დავალიანება დადგენილ დაკრედიტების ლიმიტს არ უნდა აჭარბებდეს.

- საკრედიტო პორტფელი - არის ბანკის მიერ იურიდიულ პირებზე საანგარიშგებო თარიღისათვის მიწოდებული ყველა საკრედიტო მომსახურების ერთობლიობა ფულად გამოხატულებაში. გაითვალისწინება მხოლოდ მიმდინარე დავალიანება და არ გაითვალისწინება მოცემული კრედიტების მიხედვით ადრე განხორციელებული გადახდები.

- საკრედიტო კომიტეტი - არის ბანკის საკრედიტო პოლიტიკის მარეალიზებელი ორგანო, რომელიც საკრედიტო საქმიანობის მართვისა და ხარისხობრივი და დაბალანსებული საკრედიტო პორტფელის ფორმირების მიზნითაა შექმნილი. საკრედიტო კომიტეტის წევრები ბანკის უფლებამოსილი პირების მიერ მტკიცდებიან.

- იურიდიული სამსახური - არის ბანკის (ფილიალის) ქვედანაყოფი, რომელიც ბანკის მიერ ჩასატარებელი გარიგებებისა და განხორციელებადი ოპერაციების სამართლებრივ უზრუნველყოფაზეა პასუხისმგებელი.

- უსაფრთხოების სამსახური - არის ბანკის (ფილიალის) ქვედანაყოფი, რომელიც ბანკის მიერ შესრულებადი ოპერაციების უსაფრთხოების უზრუნველყოფაზეა პასუხისმგებელი.

- საკრედიტო რისკების კონტროლის სამსახური - არის ბანკის (ფილიალის) ქვედანაყოფი, რომელიც საკრედიტო რისკების შეფასებას და კონტროლს ახორციელებს. აღნიშნულ ქვედანაყოფს შეიძლება ასევე ერქვას - რისკების კონტროლის დეპარტამენტი, რისკების მართვის სამსახური და ა. შ.

- საგირავნო სამსახური - არის ბანკის სტრუქ-

ტურული ქვედანაყოფი (ფილიალის პასუხისმგებელი პირი), რომელიც გირაოსთან დაკავშირებული ოპერაციების მთლიან კომპლექსს ახორციელებს, როგორცაა: საბაზრო, სამართლიანი, საგირავნო ღირებულების უზრუნველყოფის განსაზღვრა; უზრუნველყოფის ხელშეკრულებების გაფორმება და დადება; უზრუნველყოფის შენახვის კონტროლი; უზრუნველყოფის ხელშეკრულების პირობების დაცვაზე კონტროლი.

4. კრედიტის მიწოდებაზე განაცხადის განხილვა.

ა) წინასწარი მოლაპარაკებების ჩატარება და განაცხადის განხილვა:

მსესხებელთან წინასწარი მოლაპარაკებების შედეგების მიხედვით მიიღება შემდეგი გადაწყვეტილებები:

- განაცხადის განხილვის შეწყვეტა;
- კრედიტის მიწოდებისათვის საჭირო საბუთების ჩამონათვალის დაყვანა მსესხებელამდე;
- მსესხებლის საფინანსო-სამეურნეო საქმიანობის ანალიზი;
- დამკრედიტებელი ქვედანაყოფისათვის, უსაფრთხოების სამსახურისათვის და საკრედიტო რისკების კონტროლის სამსახურისათვის საკრედიტო კომიტეტზე დასკვნის მომზადება.

როგორც წესი, აღნიშნულ ეტაპზე საკრედიტო მოსამსახურე მსესხებლის მიერ ბანკის ძირითადი მოთხოვნების დაცვას ამოწმებს, რომელთა შეუსრულებლობას საკრედიტო სახსრების მიწოდებაზე უარის თქმამდე მიყვავართ. მაგალითისათვის შეიძლება შემდეგი სახის მოთხოვნები იქნას მოყვანილი:

- დადებითი საკრედიტო ისტორია;
- კრედიტებთან, დებიტორულ და კრედიტორულ დავალიანებებთან ვადაგადაცილებული დავალიანების არ არსებობა;
- საანგარიშსწორებო ანგარიშთან მიმართებაში კართოთეკის არ არსებობა;
- სტაბილური ფინანსური მდგომარეობა, დადებითი საქმიანი რეპუტაცია;
- ბაზარზე დადასტურებული მოთხოვნა უნდა ჰქონდეს, რაც სტაბილური გასაღებისა და რეალიზაციიდან ფულად ფორმაში ამონაგების შემონატანების უზრუნველყოფელია;
- ბიზნესის ფუნქციონირების ვადა არანაკლებ ერთი წლისა უნდა იყოს;
- მსესხებლის ფაქტიური ადგილმდებარეობა ბანკის (ფილიალის) არსებობის რეგიონში უნდა იყოს;
- ბიზნესის მფლობელების ღიადობა ბანკთან მიმართებაში, ანუ ბიზნესის შესახებ ყველა საჭირო ინფორმაციის მიწოდებაზე მზადყოფნა;
- დაფინანსებაზე შემოთავაზებული პროექტის ბანკის საკრედიტო, საგირავნო და საპროცენტო პოლიტიკასთან შესაბამისობა.

ზემოთმითითებული ჩამონათვალი თითოეული ბანკისათვის ინდივიდუალურს წარმოადგენს. იგი ბანკში საკრედიტო პოლიტიკასთან და რისკების მართვის პოლიტიკასთან შესაბამისობაში უნდა იყოს

შემუშავებული.

ბ) საკრედიტო მომსახურების მიწოდების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება:

- კრედიტზე მსესხებლის საბუთების შეგროვებისა და ანალიზის შემდეგ დამკრედიტებელი ქვედანაყოფი უსაფრთხოების სამსახურში და საგირავნო სამსახურში სამსახურებრივ ბარათს ამზადებს საკუთარი დასკვნის თანდართვით.

- დამკრედიტებელ ქვედანაყოფს, უსაფრთხოების სამსახურს და საგირავნო სამსახურს მსესხებლის დადებით შეფასებასთან ერთად დასკვნა საკრედიტო მომსახურების მიწოდების შესახებ განსახილველად რისკების კონტროლის დეპარტამენტში გააქვს. აღნიშნული ქვედანაყოფის თანამშრომლები ეცნობიან დასკვნას და განხილვის შედეგების მიხედვით საკუთარ სამსახურებრივ ბარათს / დასკვნას ამზადებენ.

- საკრედიტო კომიტეტის წევრების დასკვნებს შეისწავლის და გადაწყვეტილების მისაღების მიზნით საკრედიტო კომიტეტზე გააქვს განსახილველად.

- საკრედიტო კომიტეტზე განიხილება საკრედიტო მომსახურების მიწოდების შესახებ საკითხი.

- საკრედიტო კომიტეტის მიერ საკრედიტო მომსახურების მიწოდებაზე განხილვის შედეგის საფუძველზე (დამტკიცებული დაკრედიტების ლიმიტის ფარგლებში) საკრედიტო დოკუმენტაციის შემდგომი გაფორმება ხორციელდება.

5. საკრედიტო დოკუმენტაციის სამართლებრივი ექსპერტიზა:

- საკრედიტო კომიტეტის მიერ დადებითი გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ იურიდიული სამსახური დამკრედიტებელი ქვედანაყოფის სამსახურებრივი ბარათის საფუძველზე ბანკის კონტრაგენტების მართვის ორგანოების უფლებამოსილების შემოწმების საგანზე ამზადებს დასკვნას.

- აღმოუფხვრელი იურიდიული რისკების არსებობის შემთხვევაში დაკრედიტების შესახებ საკითხი საკრედიტო კომიტეტის სხდომაზე მეორედ უნდა იქნას გატანილი.

- იურიდიული რისკების არ არსებობის შემთხვევაში საკრედიტო დოკუმენტაციის პაკეტის ხელმოწერა და კრედიტის მიწოდება ხორციელდება.

ზემოთაღნიშნულია გამომდინარე შემდეგი სახის მოკლე დასკვნის გაკეთება არის შესაძლებელი:

კონკურენციის ზრდა, განაკვეთების შემცირება ბანკებს შემოსავლიანობის შენარჩუნების რეზერვების მოძიებას აიძულებს. დანაკარგების ალბათობის მართვა, შემოსავლიანობის მისაღებ დონეზე შენარჩუნებისას, მეტად მნიშვნელოვანი ამოცანა ხდება. მნიშვნელოვან როლს ამასთან რისკ-მენეჯერი ასრულებს, რომლის ფუნქციები და ამოცანები ფართოვდება, ხოლო კვალიფიციურ სპეციალისტებზე მოთხოვნა წლიდან წლამდე იზრდება. რისკ-მენეჯერის ამოცანების სწორად დასაზოგადება დამოკიდებული რისკების მართვის სისტემის ეფექტიანობა მთლიანობაში.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. ცაავა გ., აბრამია თ., ცაავა დ. - რისკოლოგია: ფინანსური და საბანკო-საკრედიტო რისკების მენეჯმენტი, სახელმძღვანელო. - თბილისი, გამომცემლობა „აფხაზეთის მეცნიერებათა აკადემია“, 2007. — 567გვ.
2. ლაზვიაშვილი ნ. - რისკმენეჯმენტი, სახელმძღვანელო. - თბილისი, გამომცემლობა „მერიდიანი“, 2010. — 222გვ.
3. Костюченко Н.С. – Анализ кредитных рисков. – СПб. : ИТД «Скифия», 2010. – 440с.